

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Katarzyna Wołoszczak
Sędziowie:	SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska del. SSO Wiesława Stachowiak (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2013 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **A. S. —. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o wysokość świadczenia i o odsetki

na skutek apelacji wnioskodawczyni A. S. —. S.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu

z dnia 19 kwietnia 2012 r. sygn. akt VIII U 1262/09

u c h y ł a zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu – Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. decyzją z 31 października 2008 roku, znak (...), na podstawie przepisów ustawy z 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela i ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z 6 lipca 2006 roku, w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z 12 czerwca 2008 roku przyznał A. S. —. S. emeryturę od 1 września 2005 roku tj. od daty określonej wyrokiem Sądu. Zakład ustalił termin płatności świadczenia na 20 dzień każdego miesiąca. W decyzji organ rentowy przedstawił, że do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych przypadających od 1 stycznia 1995 roku do 31 grudnia 2004 roku (tzn. za rok 1995 przyjęto jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne kwotę 8.793,39 zł, za rok 1996 kwotę 10.762,26 zł, za rok 1997 kwotę 8.200,00 zł, za rok 1998 kwotę 9.400,00 zł., za rok 1999 kwotę 28.626,82 zł, za rok 2000 kwotę 45.291,57 zł., za rok 2001 kwotę 42.172,22 zł., za rok 2002 kwotę 44.355,08 zł., za rok 2003 kwotę 43.772,64 zł i za rok 2004 kwotę 31.738,15 zł) oraz wskaźnik

wysokości podstawy wymiaru 129,55%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika WWPW 129,55% przez kwotę bazową 1.903,03 zł wynosi 2.465,38 zł. Podstawa wymiaru po waloryzacji wynosi od 1 marca 2006 roku 2.522,08 zł.

Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 18 lat i 8 miesięcy (tj. łącznie 224 miesiące) okresów składkowych i 6 lat i 2 miesiące (łącznie 74 miesiące) okresów nieskładkowych.

Wysokość emerytury obliczona od kwoty bazowej obowiązującej na 28.02.2006 roku wyniosła 1.161,58 zł. Świadczenie po waloryzacji w okresie od 1 marca 2006 roku wynosi 1.188,30 zł. brutto.

Ponadto Zakład w decyzji informował, że należność za okres od 1 września 2005 roku do 5 lipca 2006 roku przekaze za pośrednictwem banku ostatecznie w kwocie 9.502,04 zł.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. decyzją z 31 października 2008 roku, znak(...), na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z 30 października 2008 roku, przeliczył A. S. — S. emeryturę od dnia 6 lipca 2006 roku tj. od dnia osiągnięcia wieku. Zakład ustalił termin płatności świadczenia na 20 dzień każdego miesiąca. Również w tej decyzji organ rentowy przedstawił, że do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych przypadających od 1 stycznia 1995 roku do 31 grudnia 2004 roku oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 129,55%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika WWPW 129,55% przez kwotę bazową 1.903,03 zł wynosi 2.465,38 zł. Podstawa wymiaru po waloryzacji wynosi od 1 marca 2006 roku 2.522,08 zł., a od 1 marca 2008 roku - 2.686,02 zł.

Także w tej decyzji Zakład podał, że do ustalenia wysokości emerytury uwzględnił 18 lat i 8 miesięcy (tj. łącznie 224 miesiące) okresów składkowych i 6 lat i 2 miesiące (łącznie 74 miesiące) okresów nieskładkowych.

Wysokość emerytury obliczona od kwoty bazowej obowiązującej na 28.02.2006 rok wyniosła 1.161,58 zł.

Świadczenie po waloryzacji w okresie od 1 marca 2006 roku wynosi 1.188,30 zł. (brutto), zaś po waloryzacji od 1 marca 2008 roku wynosi 1.265,54 zł (1.188,30x106,5%). Od 1 listopada 2008 roku wysokość świadczenia do wypłaty miesięcznie wyniosła 1.057,64 zł.

Wraz z powyższą decyzją przekazano wnioskodawczyni załącznik, w którym Zakład zawiadamiał, że w wyniku przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego oraz ujawnienia nowych okoliczności mających wpływ na wysokość świadczenia, dokonał korekty stażu pracy wnioskodawczyni. Jako nieskładkowe, na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zostały w wyniku tego postępowania zaliczone okresy sprawowania opieki nad synami W. i S. przypadające w czasie od 23 września 1980 roku do 31 sierpnia 1981 roku oraz od 4 marca 1982 roku do 31 sierpnia 1990 roku.

Ponadto w myśl art. 5 ust. 2 powołanej wyżej ustawy, przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty oraz ustalaniu ich wysokości, okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nie-przekraczającym 1/3 udowodnionych okresów składkowych.

W związku z powyższym, na podstawie załączonych do wniosku dokumentów do ustalenia emerytury Zakład uwzględnił 18 lat, 8 miesięcy i 19 dni okresów składkowych oraz ograniczone do 1/3 okresy nieskładkowe w wymiarze 6 lat, 2 miesięcy i 26 dni (pomimo udowodnienia okresów nieskładkowych w wymiarze 15 lat, 9 miesięcy i 26 dni). Równocześnie organ rentowy w przesłanym załączniku informował, że zgodnie z przepisami art. 21. ust.2 pkt. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, podstawę wymiaru emerytury przyznanej po emeryturze stanowi podstawa wymiaru wcześniej przyznanej emerytury, którą oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia prawa do emerytury.

Od obu powyższych decyzji odwołała się A. S. —. S..

Odwołująca wskazała, że zaskarża decyzję z 31 października 2008 roku w części, co do wysokości świadczenia wnosząc jednocześnie o jej uchylenie oraz o nakazanie wypłaty przyznanego przez Sąd Okręgowy świadczenia w wysokości określonej wcześniejszą prawomocną decyzją ZUS z 24 czerwca 2006 roku, tj. o nakazanie wypłaty uzupełniającej w kwocie 4.132,38 zł netto wraz z odsetkami od 1 września 2005 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powyższego stanowiska odwołująca podniosła, iż zaskarżoną decyzją ZUS określił, iż za okres wymieniony w wyroku Sądu Okręgowego przyznaje świadczenie w wysokości 9.502,04zł netto, którą to kwotę wypłacił skarżącej 18 listopada 2008 roku. Natomiast wcześniejsza prawomocna decyzja ZUS z 24 czerwca 2006 roku ustaliła wysokość świadczenia na kwotę 1.341,09 zł. netto miesięcznie. Stąd zdaniem odwołującej skoro ZUS był zobowiązany wypłacić zaległe świadczenia za 10 m-cy i 5 dni, to winien zapłacić kwotę łącznie 13.634,42zł netto. W związku z tym istnieje niedopłata w wysokości 4.132,38 zł netto o zasądzenie której skarżąca wniosła.

Decyzję z 31 października 2008 roku, znak (...) odwołująca zaskarżyła w części, co do wysokości świadczenia oraz co do wskazanych w niej okresów, od których zależy wysokość emerytury.

Zaskarżonej decyzji odwołująca zarzuciła naruszenie wszelkich przepisów i zasad wszczęcia oraz prowadzenia postępowania, a w szczególności podniosła, że została ona wydana bezprawnie, bowiem skarżąca nie złożyła wniosku datowanego na 30 października 2008 roku, który to rzekomo był podstawą do wydania przedmiotowej decyzji. Skoro organ rentowy wszczął postępowanie, w wyniku którego wydał zaskarżoną decyzję, to winien był powiadomić o tym stronę (skarżącą) a także o możliwość zaznajomienia się przez nią z materiałem dowodowym oraz zapewnić jej wypowiedzenie się co do dowodów przed wydaniem decyzji. Nadto odwołująca zarzuciła brak wskazania podstawy prawnej decyzji oraz uzasadnienia.

W związku z powyższymi zarzutami odwołująca wniosła o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji lub o jej uchylenie oraz o zabezpieczenie roszczenia poprzez wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia w tej sprawie, tj. nakazanie ZUS wypłaty na rzecz skarżącej emerytury w wysokości określonej poprzednimi decyzjami w wys. netto po 1.341,09 zł/ m-c, ze spłatą od listopada 2008 roku. Nadto wniosła o przeprowadzenie dowodu z akt sprawy Sądu Okręgowego w Poznaniu VIII U9837/06, na okoliczność, iż decyzja ZUS (o wysokości emerytury) z 24 czerwca 2006 roku oraz wydana w jej następstwie decyzja z 20 marca 2008 roku jest prawomocna i niezaskarżalna, a nadto na okoliczność, iż pismo skarżącej z 20 października 2010 roku nie zawiera wniosku w takim zakresie, w jakim ZUS zmienił świadczenie zaskarżoną decyzją, lecz jedynie jest to wniosek o uwzględnienie okresu ubezpieczenia do 31 sierpnia 2005 roku tj. okresu wynikającego z wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy w sprawie X P 1705/05, a także o przeprowadzenie dowodu z akt sprawy Sądu Okręgowego Pracy w Poznaniu VI P 12/07, na okoliczność świadczeń otrzymanych od pracodawcy, których wartości ZUS nie uwzględnił.

Wnioskiem z 25 listopada 2008 roku odwołująca żądała wypłaty ustawowych odsetek od zasądzonej przez Sąd Okręgowy emerytury.

3. Decyzją z 28 stycznia 2009 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., działając na podstawie przepisów art.118 ust. 4 i 5 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił A. S. —. S. prawa do wypłaty odsetek.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołując treść art. 118 ust. 1a, 4 i 5 oraz art. wymienionej ustawy wskazał, iż Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z 12 czerwca 2008 roku zmienił zaskarżoną przez odwołującą decyzję z 30 września 2009 roku i przyznał jej prawo do świadczenia emerytalnego w oparciu o przepisy ustawy karta nauczyciela. Powyższy wyrok wpłynął do Oddziału 30 czerwca 2008 roku. W celu wykonania

tego wyroku Zakład podjął postępowanie wyjaśniające, w wyniku którego ujawniono nowe okoliczności mające decydujący wpływ na ustalenie wysokości emerytury wnioskodawczyni. W wyniku wymiany informacji z Urzędem Miasta P. ustalono bowiem, że w czasie zatrudnienia w Przedszkolu nr (...) wnioskująca o odsetki korzystała od 4 marca 1982 roku do 3 marca 1989 roku z urlopu wychowawczego na dziecko specjalnej troski. Ponadto Sąd Rejonowy w Poznaniu wydał 6 lutego 2007 roku wyrok, zgodnie, z którym rozwiązanie stosunku pracy wnioskodawczyni z Liceum Ogólnokształcącym im. (...) nastąpiło 31 sierpnia 2005 roku, a zatem ustalono iż zasiłek chorobowy za okres od 11 czerwca 2005 roku do 25 sierpnia 2005 roku był zasiłkiem wypłaconym w czasie zatrudnienia. Wykonując wyrok Sądu Oddział ZUS decyzją z 31 października 2008 roku ustalił prawo do emerytury nauczycielskiej i dokonał wypłaty należnego wyrównania za okres od 1 września 2005 roku do 5 lipca 2006 roku. Termin płatności świadczenia został ustalony na 20 dzień każdego miesiąca, a zatem wypłata należnego wyrównania emerytury nastąpiła w dniu 20 listopada 2008 roku, tj. w najbliższym terminie płatności wraz z emerytura za miesiąc listopad 2008 roku. Z powyższych względów organ rentowy uznał wniosek z 25 listopada 2008 roku za niezasadny.

Od powyższej decyzji A. S. — S. wniosła odwołanie, podnosząc zarzut naruszenia art. 118 ust. 4, ust.5 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach poprzez błędną interpretację tych przepisów i uznanie, iż datą od której należy liczyć początek okresu, za który należne są odsetki nie jest data wydania wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie VIII U. 4760/05 (12 czerwca 2008 roku) lub ostatecznie data wpływu odpisu tego wyroku do ZUS (30 czerwca 2008 roku), lecz datą tą jest dzień 22 października 2008 roku, tj. zakończenia wewnętrznego postępowania ZUS podjętego bez wiedzy zainteresowanej w celu ponownego ustalenia wysokości świadczenia.

Odwołująca wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji i ustalenie wyrokiem, iż:

a) odsetki od zaległego świadczenia przysługują skarżącej od daty uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie VIII U. 4760/05

b) skarżącej należne są odsetki od skapitalizowanej kwoty odsetek określonych w pkt. la) za okres od 18 listopada 2008 roku do dnia zapłaty.

Uzasadniając powyższe odwołująca wskazała, iż zaskarżona decyzja jest w sposób oczywisty błędna, bowiem:

1/ nie było żadnych przeszkód prawnych do niezwłocznej wypłaty zaległych świadczeń, skoro wysokość emerytury była ustalona wcześniej prawomocną decyzją ZUS z 2006 roku i następnie ostatnią z 20 marca 2008 roku, przy czym podjęcie przez ZUS rzekomego postępowania wyjaśniającego po wyroku Sądu Okręgowego o przyznaniu emerytury nauczycielskiej, nie znajduje uzasadnienia prawnego wobec prawomocności ostatniej z wymienionych decyzji o wysokości emerytury. Nadto skarżąca podniosła, iż nawet jeżeli przepisy ustawy o emeryturach i rentach umożliwiają ZUSowi wypłatę zaległych świadczeń z opóźnieniem do 30 dni, to że przepisy te nie nakazują wprost wypłaty z tymże opóźnieniem, natomiast już z całą pewnością powołane przepisy w żaden sposób nie regulują kwestii należności odsetkowych za opóźnienie, bowiem kwestia ta jest uregulowana w ustawie z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 85 ust. 3. Organ rentowy winien zatem uwzględnić zasady i przepisy ogólne zawarte w w/w ustawie oraz w kodeksie cywilnym, z których jednoznacznie wynika, iż odsetki są należne od dnia wymagalności aż do dnia zapłaty.

4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. decyzją z 16 marca 2009 roku, znak: (...), na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i art.3 ustawy zmieniającej z 5 grudnia 2008 roku dokonał waloryzacji emerytury A. S. — S. od 1 marca 2009 roku.

W decyzji organ rentowy podał, że wysokość zwaloryzowanej emerytury została ustalona przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28 lutego 2009 roku, tj. 1.265,54 zł przez wskaźnik waloryzacji 106,10%. Dodatkowo organ rentowy podał, że emerytura z uwzględnieniem waloryzacji na dzień 1 marca 2009 roku wynosi 1.342,74 zł.

Od powyższej decyzji odwołała się A. S. —. S., która podniosła, że zaskarża w/w decyzję w części co do wysokości świadczenia, skoro zaskarżone zostały przez nią i nieprawomocne są 3 inne wcześniejsze decyzje ZUS, to decyzja z 16 marca 2009 roku nie może być uznana za prawidłową.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu, wyrokiem z 19 kwietnia 2012 roku, sprawie VIII U. 1262/09 oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy dokonał następujących ustaleń faktycznych:

Odwołująca A. S. —. S. urodziła się w (...) roku, z zawodu jest nauczycielką.

1 września 1996 roku odwołująca na podstawie umowy o pracę została zatrudniona w Liceum Ogólnokształcącym im. (...) w L. jako nauczyciel języka niemieckiego. Od 1 września 2003 roku jej wynagrodzenie wynosiło 1.920 zł brutto. W okresie od 28 sierpnia 2004 roku do 24 maja 2005 roku odwołująca nieprzerwanie była niezdolna do pracy z powodu choroby.

28 czerwca 2005 roku A. S. —. S. wystąpiła do ZUS z wnioskiem o przyznanie jej emerytury nauczycielskiej.

Decyzją z 30 września 2005 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., na podstawie art. 46 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 88 ustawy z 26 stycznia 1982 roku karta nauczyciela odmówił A. S. —. S. prawa do emerytury nauczycielskiej. Organ rentowy ustalił, że rozwiązanie stosunku pracy 10 czerwca 2005 roku nie nastąpiło na wniosek A. S. —. S., ani z powodu likwidacji szkoły, ale w wyniku rozwiązania bez zachowania okresu wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt. 1 kodeksu pracy.

Zakład nie uznał ponadto okresu zatrudnienia ubezpieczonej od 1 października 1973 roku do 30 czerwca 1977 roku w Ośrodku (...) w P..

Od powyższej decyzji odwołała się do Sądu Ubezpieczeń Społecznych wnioskując o emeryturę oraz o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Rejonowy - Sąd Pracy w P. toczącej się sprawy z jej powództwa X P. 1705/05, o stwierdzenie nieważności rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę i uznanie, iż rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło za wypowiedzeniem przez skarżącą w związku z zamiarem przejścia na emeryturę. Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił wniosek i zawiesił postępowanie w sprawie VIII U. 4760/05.

Wyrokiem z 6 lutego 2007 roku, w sprawie XP 1705/05 Sąd Rejonowy w Poznaniu, Wydział X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. S. —. S. przeciwko Liceum Ogólnokształcącemu im. (...) w L., M. K. i M. P. o sprostowanie świadectwa pracy i odszkodowanie oddalił powództwo wobec pozwanych M. K. i M. P., zasądził od pozwanego Liceum Ogólnokształcącego im. (...) w L. kwotę 5.061,78 zł z odsetkami ustawowymi od 25 lipca 2005 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę. W pozostałej części Sąd powództwo wobec pozwanego Liceum Ogólnokształcącego im. (...) w L. oddalił.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał, iż odwołująca nie została poinformowana skutecznie o tym, że dzień 27 maja 2005 roku został ustalony jako dzień pracy i rozwiązanie z nią pracy w trybie dyscyplinarnym z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy tego dnia było niezasadne.

Sąd Okręgowy w Poznaniu podjął zawieszony postępowanie i 12 czerwca 2008 roku wyrok, w którym zmienił zaskarżoną decyzję z 30 września 2005 roku i przyznał odwołującej prawo do emerytury nauczycielskiej od 1 września 2005 roku do 5 lipca 2006 roku, biorąc pod uwagę, iż odwołująca spełniła wszystkie przesłanki do przyznania jej emerytury nauczycielskiej: posiadała 30 letni okres składkowy i nieskładkowy oraz 20 letni okres pracy nauczycielskiej, nie przystąpiła do OFE, a jej stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania na jej wniosek z zachowaniem 3 miesięcznego okresu wypowiedzenia. Sąd przyznał odwołującej prawo do emerytury nauczycielskiej

na okres zamknięty do dnia 5 lipca 2006 roku, od kiedy to odwołująca miała przyznane prawo do emerytury z uwagi na osiągnięcie wieku.

Sąd Okręgowy nie zaliczył do stażu pracy odwołującej okresu zatrudnienia w Ośrodku (...) w P. w czasie od 1 października 1973 roku do 30 czerwca 1977 roku. Sąd Okręgowy uzasadniając rozstrzygnięcie w tym zakresie wskazał, że na okoliczność pracy w (...) w P. odwołująca przedłożyła zaświadczenie z 18 listopada 1977 roku, stwierdzające, że w okresie od 1 października 1973 roku do 30 czerwca 1977 roku była zatrudniona jako lektor języka niemieckiego na podstawie umowy zlecenia, którą odnawiano każdego roku w październiku. W okresie od 1 października 1969 roku do 5 czerwca 1974 roku wnioskodawczyni studiowała na (...), a nadto od 1 października 1974 roku do 31 stycznia 1976 roku była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce (...), zaś od 2 lutego 1977 roku do 20 czerwca 1977 roku w wymiarze 16/18 etatu w (...) Szkół Ogólnokształcących nr(...) w P.. Umowy zlecenia zawierane w okresach zatrudnienia przypadających w czasie od 1 października 1974 roku do 31 stycznia 1976 roku i od 2 lutego 1977 roku do 20 czerwca 1977 roku nie odpowiadały warunkom objęcia ubezpieczeniem społecznym. Nie można także uznać okresów od 1 października 1973 roku do 30 września 1974 roku, od 1 lutego 1976 roku do 1 stycznia 1977 roku i od 21 czerwca 1977 roku do 30 czerwca 1977 roku, ponieważ z przedłożonego przez wnioskodawczynię zaświadczenia z nie wynika, czy w okresach tych praca na podstawie umów zlecenia wykonywana była w wymiarze co najmniej połowy czasu pracy obowiązującego w jednostce, która zawierała te umowy. Brak również dokumentów potwierdzających wysokość dochodów w powyższych okresach.

16 maja 2006 roku, a więc w trakcie toczącego się postępowania przed Sądem w związku z wniesionym odwołaniem od decyzji z 30 września 2005 roku, A. S. —. S. zgłosiła do ZUS kolejny wniosek o emeryturę na tej podstawie, że w 6 lipca 2006 roku kończyła 55 lat.

Od powyższej decyzji odwołała się A. S. —. S.; wobec cofnięcia przez nią odwołania postępowanie przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, w sprawie VIII U. 9837/06 umorzono.

Odwołująca A. S. —. S. wystąpiła do Sądu Pracy również z powództwem przeciwko M. K. i M. P. oraz Liceum Ogólnokształcącemu im. (...) w L., w którym domagała się zasądzenia wynagrodzenia okres od 25 do 31 maja 2005 roku oraz za okres od 1 do 10 czerwca 2005 roku, przyznania odszkodowania w za niewywiązanie się w/w pracodawcy ze zobowiązania zatrudnienia powódki na nowych warunkach, zadośćuczynienia za poddawanie jej mobbingowi, przyznania odprawy emerytalnej, odszkodowania za nieotrzymanie świadczeń emerytalnych, odsetek skapitalizowanych za nieterminowo regulowane przez pozwanego wynagrodzenia, odszkodowania z tytułu utraconej części emerytury przez 30 lat, odszkodowania z tytułu niemożności spłaty zaciągniętego kredytu hipotecznego, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych a także ekwiwalentu za urlop.

Roszczenia odwołującej zostały rozpoznane przez Sąd Rejonowy Poznań Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w sprawie V P. 544/09 i w sprawie V Np. 136/08 oraz przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie VI P. 12/07.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z 12 czerwca 2008 roku przyznający odwołującej prawo do emerytury nauczycielskiej wpłynął do Oddziału ZUS 30 czerwca 2008 roku. W celu wykonania tego wyroku Zakład podjął postępowanie wyjaśniające w zakresie faktycznego przebiegu zatrudnienia wnioskodawczyni, w szczególności potwierdzenia okresów składkowych i nieskładkowych w okresie lat 1977 -1990, albowiem dokumentacja złożona przez odwołującą wraz z wnioskiem z 28 maja 2005 roku o emeryturę była niepełna, co do informacji o wykorzystanych przez A. S. —. S. w w/w okresie urlopowych wychowawczych, urlopowych dla poratowania zdrowia, urlopowych bezpłatnych i szkoleniowych oraz o zasiłkach chorobowych i wypłaconych wynagrodzeniach za czas niezdolności do pracy.

W wyniku przeprowadzonego przez organ rentowy postępowania wyjaśniającego ujawniono nowe okoliczności mające decydujący wpływ na ustalenie wysokości emerytury wnioskodawczym. Podjęte czynności doprowadziły do pozyskania akt osobowych odwołującej z w/w okresu, potwierdzających informację z Urzędu Miasta P., że w czasie zatrudnienia w Przedszkolu nr (...) odwołująca korzystała od 4 marca 1982 roku do

3 marca 1989 roku z urlopu wychowawczego na dziecko specjalnej troski.

Ustalając ponownie staż pracy odwołującej uwzględniono do jego obliczenia okresy sprawowania osobistej opieki nad synami W. i S., okresy niezdolności do pracy w roku 1997 i 1998 oraz 2 dni urlopu bezpłatnego.

Ostatecznie organ rentowy uwzględnił:

Okresy składkowe w wymiarze 18 lat, 8 miesięcy i 19 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 15 lat, 9 miesięcy i 26 dni.

Jednocześnie ustalono, że A. S. — S. nie legitymuje się 20-letnim okresem pracy nauczycielskiej, ani 30-letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

Odwołująca legitymuje się natomiast 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Staż pracy odwołującej ostatecznie wyniósł:

-okresy składkowe 18 lat, 8 miesięcy i 19 dni,

-okresy nieskładkowe 6 lat 2 m-ce 26 dni

łącznie: 24 lata 11 m-cy i 15 dni.

Wykonując jednak prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z 12 czerwca 2008 roku, mimo, że po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego okazało się że, odwołująca nie spełnia warunków do przyznania tego świadczenia w oparciu o przepisy karty nauczycielskiej, zaskarżoną decyzją z 31 października 2008 roku organ rentowy przyznał odwołującej prawo do emerytury nauczycielskiej od 1 września 2005 roku. Do ustalenia wysokości emerytury Oddział uwzględnił tylko okresy składkowe w ilości 18 lat i 8 m-cy oraz okresy nieskładkowe w ilości 6 lat i 2 m-cy oraz przyjął kwotę bazową 1.903,03 zł (kwotę bazową obowiązującą w tym okresie, tj. na dzień przyznania prawa do emerytury). Wyliczona prawidłowo po skorygowaniu stażu pracy i kwoty bazowej emerytura odwołującej wyniosła 1.161,58 zł.

Po waloryzacji od 1 marca 2006 roku (zgodnie z decyzją ZUS z 31 października 2008 roku) wysokość emerytury odwołującej wyniosła 1.188,30zł, po waloryzacji od 1 marca 2008 roku 1.265,54zł, zaś po waloryzacji od 1 marca 2009 roku emerytura odwołującej wyniosła 1.342,74 zł. (powyższe wyliczenie wysokości świadczenia odwołującej po waloryzacji od 1 marca 2009 roku dokonane zostało zaskarżoną decyzją z dnia 16 marca 2009 roku, akta sprawy połączonej VIII U. 1716/09).

Jednocześnie drugą decyzją (również skarżoną w niniejszej sprawie) z 31 października 2008 roku, organ rentowy ponownie ustalił uprawnienia ubezpieczonej do emerytury od 6 lipca 2006 roku, również przyjmując do jej obliczenia okresy składkowe w ilości 18 lat i 8 m-cy, okresy nieskładkowe w ilości 6 lat i 2 m-cy. Ponieważ odwołująca miała przyznane prawo do emerytury przez Sąd od 1 września 2005 roku do 5 lipca 2006 roku, a w dacie przyznania tego świadczenia kwota bazowa wynosiła 1.903,03 zł, przy ustaleniu wysokości świadczenia za okres od 6 lipca 2006 roku tj. od osiągnięcia wieku 55 lat przyjęto kwotę bazową 1.903,03 zł. z 2005 roku tj. obowiązującą w dniu przyznania emerytury nauczycielskiej w miejsce przyjętej przy wydawaniu decyzji z dnia 24 czerwca 2006 roku kwoty bazowej z 2006 roku 1.977,20 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy jako właściwe dla rozstrzygnięcia powołał przepisy art. 5-7, 15, 16, 21, 53 oraz 114 i 118 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ...

Spór sprowadzał się w ocenie Sądu Okręgowego zasadniczo do tego, czy pozwany organ rentowy w sposób prawidłowy dokonał ustalenia wysokości emerytury A. S. — S.- (...) wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z 12 czerwca 2008 roku, zmieniający decyzję organu z 30 września 2005 roku i przyznający

odwołującej prawo do emerytury nauczycielskiej od dnia 1 września 2005 roku do 5 lipca 2006 roku oraz ustalenia wysokości emerytury przysługującej odwołującej na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS od dnia 6 lipca 2006 roku, która pierwotnie została jej przyznana prawomocną decyzją z 24 czerwca 2006 roku. Następstwem ustaleń i rozstrzygnięć dokonanych w powyższym zakresie było w tej sprawie także dokonanie oceny prawidłowości wydania przez pozwany organ rentowy decyzji, którą dokonał on waloryzacji świadczenia emerytalnego odwołującej od 1 marca 2009 roku.

Osobnym zagadnieniem, co do którego w przedmiotowej sprawie ustaleń i rozstrzygnięć dokonał Sąd I instancji była kwestia prawa odwołującej do wypłaty odsetek za opóźnienie w ustaleniu jej prawa do emerytury za okres od 1 września 2005 roku do 18 listopada 2008 roku.

Sąd Okręgowy po przytoczeniu w porządku chronologicznym przebiegu postępowania przed organem rentowym wszczynanych z wniosku odwołującej jak i z urzędu, wskazał, iż organ rentowy uprawniony był, a nawet obowiązany do pełnego i ostatecznego wyjaśnienia wszystkich okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji podjętej w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego, które miały wpłynąć na prawo do świadczenia. W toku przeprowadzonego przez pozwanego organu rentowego postępowania wyjaśniającego, Urząd Miasta P. potwierdził, że ubezpieczona pracowała na stanowisku nauczyciela w okresach: od 1 września 1981 roku do 31 sierpnia 1983 roku oraz od 1 września 1983 roku do 3 marca 1989 roku, jednakże w czasie zatrudnienia przebywała na urlopie wychowawczym na dziecko specjalnej troski od 4 marca 1982 roku do 3 marca 1989 roku. Biorąc pod uwagę te wyjaśnienia organ rentowy ponownie ustalił staż pracy ubezpieczonej, a także okresy pracy nauczycielskiej. Ustalenia te doprowadziły ostatecznie do stwierdzenia, iż odwołująca nie legitymuje się 20-letnim okresem pracy nauczycielskiej ani 30-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, a jedynie 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu I instancji analiza dokumentów na które wskazywał pozwany organ rentowy, a które spowodowały powyższą weryfikację stażu pracy (akta osobowe pozyskane z Urzędu Miasta w P. oraz z Urzędu Miasta i Gminy w S.) prowadzi do uznania, że ustalenia dokonane przez pozwanego zostały przeprowadzone zasadnie i w sposób prawidłowy. Twierdzenia zaś i zarzuty stawiane przez odwołującą, co do wiarygodności tych dokumentów oraz zgodności ze stanem faktycznym potwierdzonych w nich okoliczności należało uznać za gołosłowne i chybione. W odniesieniu do okresu przebywania na urlopie wychowawczym na dziecko specjalnej troski od 4 marca 1982 roku do 3 marca 1989 roku sam okres przez stronę odwołującą nie był kwestionowany, a jedynie podnoszono, iż winien zostać uwzględniony jako okres składkowy.

Sąd I instancji wskazał, iż pomimo niespełnienia przez odwołującą warunków do przyznania świadczenia w oparciu przepisy Karty Nauczyciela organ rentowy, zaskarżoną decyzją z 31 października 2008 roku, wydaną w wykonaniu wyroku Sądu, przyznał ostatecznie A. S. — S. prawo do emerytury nauczycielskiej od 1 września 2005 roku z uwzględnieniem zweryfikowanych okresów składkowych i nieskładkowych. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych przypadających od 1 stycznia 1995 roku do 31 grudnia 2004 roku, a więc w sposób prawidłowy i zgodny z przepisem art. 15 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z i zgodnie z wnioskiem odwołującej, czego zdaje się ona nie zauważać. Wyliczony z powyższych kwot wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 129,55%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika WWPW 129,55% przez kwotę bazową 1.903,03 zł (a więc obowiązującą w 2005 roku) dała ostatecznie podstawę wymiaru po waloryzacji od 1 marca 2006 roku wynoszącą 2.522,08 zł.

Zdaniem Sądu Okręgowego, przy zweryfikowanym stażu pracy odwołującej i ustaleniu, iż legitymuje się ona ostatecznie okresem składkowym wynoszącym łącznie 18 lat i 8 miesięcy, nie istniała możliwość innego sposobu ustalenia podstawy wymiaru emerytury.

Prawidłowo również postąpił w ocenie Sądu I instancji pozwany organ rentowy, dokonując ponownego ustalenia uprawnień odwołującej do emerytury od 6 lipca 2006 roku z uwzględnieniem zweryfikowanych okresów składkowych i nieskładkowych i przyjęciem ich w prawidłowej ilości, a także przyjmując do wyliczenia wysokości świadczenia kwotę bazową obowiązującą w 2005 roku (a nie jak w wydanej decyzji z 24 czerwca 2006 roku obowiązującą w 2006 roku kiedy przyznano to świadczenie pierwotnie z tytułu ukończenia 55 lat). Takie działanie pozwanego znajduje bowiem oparcie w przepisach art. 21 ust.2 i art. 53 ust.3 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS. Skoro zatem Sąd przyznał odwołującej prawo do emerytury począwszy od 1 września 2005 roku to do wyliczenia świadczenia emerytalnego dla odwołującej, która w ten sposób uzyskała wcześniej ustalone prawo do emerytury niż od 6 lipca 2006 roku, należało również zastosować kwotę bazową przyjętą przy wcześniejszym świadczeniu, a więc 1.903,03 zł.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił stanowiska odwołującej odnośnie decyzji waloryzującej świadczenie. Ponowne ustalenie zaskarżoną decyzją wysokości emerytury polegało na pomnożeniu kwoty świadczenia odwołującej ustalonego na 28 lutego 2009 roku, tj. 1.265,54 zł. przez wskaźnik waloryzacji 106,10%. Emerytura z uwzględnieniem waloryzacji na dzień 1 marca 2009 roku wyniosła zatem 1.342,74 zł.

Sąd I instancji zaznaczył, iż odwołująca samej metody oraz przyjętego wskaźnika waloryzacji nie kwestionowała. Zastrzeżenia odnoszące się do prawidłowości wydanej decyzji waloryzacyjnej dotyczyły jedynie wysokości świadczenia ustalonego na dzień dokonywania waloryzacji. Skoro zatem przeprowadzone postępowanie wykazało, że pozwany organ rentowy prawidłowo wyliczył wysokość należnego odwołującej świadczenia, to w konsekwencji również decyzję dotyczącą waloryzacji tego świadczenia należało uznać za prawidłową i słuszną.

Przechodząc do oceny prawidłowości decyzji organu rentowego z 28 stycznia 2009 roku odmawiającej A. S. — S. prawa do odsetek za opóźnienie w ustaleniu jej prawa do emerytury za okres od dnia 1 września 2005 roku do 18 listopada 2008 roku (tj. do dnia zapłaty świadczenia ostatecznie przyznanego wyrokiem Sądu), Sąd Okręgowy uznał, iż zasadne jest stanowisko organu rentowego, że odsetki należą się od dnia następującego po 30 - sto dniowym terminie na wydanie decyzji od daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Organ rentowy wydał w 30 września 2005 roku decyzję odmawiającą A. S. — S. prawa do emerytury nauczycielskiej w terminie prawidłowym, liczonym od momentu wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania przez organ rentowy decyzji. Ustalone na dzień wydania w/w decyzji odmownej okoliczności odpowiadały stanowi rzeczywistości oraz zostały przez organ prawidłowo zinterpretowane. Sprawą bezsporną w niniejszym postępowaniu oraz już w postępowaniu toczącym się przed Sądem rozpoznającym zasadność odwołania A. S. S. od decyzji z 30 września 2005 roku była okoliczność, że to dopiero wynik (wyrażony w treści prawomocnego wyroku) postępowania przed Sądem Pracy w sprawie X P 1705/05 o stwierdzenie nieważności rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę z dniem 10 czerwca 2005 roku i uznanie, iż rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło za wypowiedzeniem przez skarżącą pismem z 10 maja 2005 roku, w związku z zamiarem przejścia na emeryturę, doprowadzi do ustalenia (wyjaśnienia) faktycznie ostatniej niezbędnej okoliczności koniecznej do ustalenia spełnienia przez wnioskującą o emeryturę nauczycielską, na podstawie art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 88 ustawy Karta Nauczyciela, przesłanki dla uzyskania przez nią prawa do tego świadczenia.

Tym samym nie można uznać aby organ rentowy obowiązany był do wypłaty odsetek ustawowych z tytułu nieterminowego przyznania odwołującej prawa do emerytury, skoro także Sąd Okręgowy niezbędnymi w tym zakresie ustaleń, mógł dokonać wyłącznie na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Pracy, który zapadł 6 lutego 2007 roku w sprawie sygn. akt. XP 1705/05.

Apelację od całości wyroku wniosła odwołująca, podnosząc zarzuty:

1. błędnych ustaleń stanu faktycznego, tj:

błędного przyjęcia za prawidłowe ustalenie przez ZUS stażu pracy, a przede wszystkim okresów składkowych i nie składkowych w całym okresie zatrudnienia;

błędne ustalenie, iż strona skarżąca nie zakwestionowała prawdziwości dokumentów co do treści w nich zawartych, na których to dokumentach oparta jest główna zaskarżona decyzja ZUS (co do wysokości świadczenia emerytalnego);

pominięciu dowodów z dokumentów przedstawionych przez stronę skarżącą dotyczących w szczególności:

- rzeczywistej wysokości zarobków skarżącej w okresie od 1995 roku do końca zatrudnienia, nagród pieniężnych (w tym jubileuszowych), które nie zostały zaliczone do podstawy wymiaru emerytury nauczycielskiej skarżącej, i przez to, błędne przyjęcie przez Sąd Okręgowy prawidłowości ustalenia przez ZUS emerytury;

odmowę przeprowadzenia dowodu z akt osobowych skarżącej na okoliczność stażu pracy i okresów składkowych i nie składkowych;

odmowę powołania biegłego w celu ustalenia wysokości emerytury skarżącej,

co w niniejszej sprawie jest tożsame z zarzutem, iż Sąd Okręgowy jeszcze przed przeprowadzeniem postępowania dowodowego, był już przekonany o treści wyroku.

2. naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego, szczegółowo wymienionych w uzasadnieniu apelacji

Maj#c powy#sze zarzuty na uwadze, odwo#uj#ca wnios#a o uchylenie zaskar#onego wyroku w ca#o#ci i wydanie wyroku co do istoty, ewentualnie o uchylenie zaskar#onego wyroku w ca#o#ci i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania S#dowi I instancji, bowiem zachodzi konieczno## przeprowadzenia post#powania dowodowego w ca#o#ci.

Nadto skarżąca wniosła o przeprowadzenie dowodu z dokumentów, wymienionych w uzasadnieniu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja odwołującej okazała się uzasadniona.

Zaskarżone decyzje organu rentowego z 31 października 2008 roku dotyczyły wysokości świadczeń emerytalnych przyznanych odwołującej: wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z 12 czerwca 2008 roku, w sprawie VIII U. 4160 , tj. emerytury uregulowanej w art. 88 ustawy karta nauczyciela oraz decyzją ZUS z 24 czerwca 2006 roku, tj. emerytury „na zasadach ogólnych”, o której mowa w przepisach ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (w dalszej części uzasadnienia również

„ustawy”). Pozwany dla obydwu świadczeń przyjął do ustalenia podstawy ich wymiaru przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1 stycznia 1995 roku do 31 grudnia 2004 roku oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 129,55 % a także kwotę bazową obowiązującą na dzień 1 września 2005 roku w wysokości 1.903,03 zł. Do ustalenia wysokości emerytur Zakład uwzględnił 18 lat i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 6 lat i 2 miesiące okresów nieskładkowych.

Odwołująca zakwestionowała wysokość obydwu świadczeń, podnosząc iż wynagrodzenie przyjęte przez Zakład z 10 lat kalendarzowych od 1 stycznia 1995 roku do 31 grudnia 2004 roku nie odpowiada rzeczywistości w tym okresie osiąganemu a także, iż organ rentowy błędnie ustalił wymiar okresów składkowych i nieskładkowych.

Wobec powyższego trafnie Sąd Okręgowy ustalił przedmiot sporu, stwierdzając iż sprowadzał się zasadniczo do tego, czy pozwany organ rentowy w sposób prawidłowy dokonał ustalenia wysokości emerytury odwołującej A. S. —. S. wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z 12 czerwca 2008 roku, zmieniający decyzję organu z 30 września 2005 roku i przyznający odwołującej prawo do emerytury nauczycielskiej od 1 września 2005 roku do 5 lipca 2006 roku oraz ustalenia wysokości emerytury przysługującej odwołującej na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS od dnia 6 lipca 2006 roku, która pierwotnie została jej przyznana prawomocną decyzją z 24 czerwca 2006 roku. Następstwem ustaleń i rozstrzygnięć dokonanych w powyższym zakresie

było w tej sprawie także dokonanie oceny prawidłowości wydania przez pozwanego organ rentowy decyzji, którą dokonał on waloryzacji świadczenia emerytalnego odwołującej od 1 marca 2009 roku.

Osobnym zagadnieniem była kwestia prawa odwołującej do wypłaty odsetek za opóźnienie w ustaleniu jej prawa do emerytury za okres od 1 września 2005 roku do 18 listopada 2008 roku.

Postępowanie o ponowne ustalenie prawa do świadczenia może zostać wszczęte tylko w dwóch przypadkach – przedłożenia nowych dowodów, czyli dowodów, którymi organ rentowy nie dysponował w poprzednim postępowaniu, oraz ujawnienia okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, a nieuwzględnionych przez organ rentowy. Bez znaczenia jest przy tym, to czy organ rentowy nie dysponował takimi dowodami lub nie uwzględnił tych okoliczności z własnego zaniedbania czy też z winy strony.

Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany ws środkami dowodowymi. Nie obowiązuje wówczas ograniczenie wynikające z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasady wypłaty tych świadczeń. Pogląd taki został wielokrotnie wypowiedziany przez Sąd Najwyższy, m.in. w orzeczeniach z 14 czerwca 2006 roku, w sprawie I UK. 115/06, 2 lutego 1996 roku, w sprawie II URN. 3/95 i z 25 lipca 1997 roku, w sprawie II UKN. 186/97.

Natomiast w wyroku z 6 września 1994 r., w sprawie II URN 26/94, Sąd Najwyższy wskazał, że w odwołaniu od decyzji organu rentowego w przedmiocie wymiaru emerytury, wnioskodawca ma prawo zakwestionować wszystkie jej elementy, a więc także te, które nie zostały zmienione w stosunku do poprzednich decyzji. Niezakwestionowanie poprzednich decyzji w tym zakresie nie pozbawia prawa do podniesienia takiego zarzutu w odwołaniu od kolejnej decyzji. Bez znaczenia w niniejszej sprawie jest zatem okoliczność, iż odwołująca nie kwestionowała ostatecznie wysokości wynagrodzenia przyjętego przez organ rentowy do ustalania wysokości emerytury przyznanej decyzją z 24 czerwca 2006 roku.

Stosownie do art. 6 k.c. to na odwołującej ciążył obowiązek wykazania faktów, z których wywodzi skutki prawne.

Apelująca w toku procesu precyzyjnie formułowała swoje stanowisko, powoływała liczne dowody na okoliczności w jej ocenie istotne i potwierdzające zasadność zgłoszonych przez nią żądań. Skarżąca każdorazowo obszernie uzasadniała wnioski dowodowe.

W szczególności A. S. – S. powołała dowody z dokumentów na kartach (...) akt oraz w apelacji, tj. m.in. druku Rp – 7 wydanego przez Liceum Ogólnokształcące nr (...) w P. z 6 listopada 2004 roku, druku PIT – (...)informacja dochodach z 1995 rok, wydanego przez (...) Liceum nr(...)w P., zaświadczenia z 25 maja 2004 roku wydanego przez Liceum Ogólnokształcącemu im. (...) w L., umowy z 1 września 1995 roku z (...) Liceum w P. jak również dokumenty o przyznaniu nagród w związku z wykonywaniem zawodu nauczyciela.

Sąd Okręgowy dopuścił dowody z wymienionych dokumentów, a w uzasadnieniu orzeczenia wskazał, iż nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wiarygodności i „wziął je pod uwagę”. Jednocześnie Sąd I instancji nie poczynił żadnych ustaleń w zakresie wynagrodzenia odwołującej w spornym okresie. Sąd nie dokonał jakiegokolwiek konfrontacji dowodów zaprezentowanych przez A. S. – S., formalnie zaliczonych w poczet materiału dowodowego, z dokumentacją organu rentowego, czym niewątpliwie naruszył art. 233 k.p.c. W żadnym wypadku nie mo materiału dowodowego sprowadzającej się do stwierdzenia, iż wszelkie przedstawione przez strony procesu dowody z dokumentów nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności, przy czym Sąd Okręgowy zaznaczył, że nie miał wątpliwości co do wartości dowodowej dokumentów tak urzędowych jak i prywatnych. Sąd nie uzasadnił powodów oddalenia wniosku skarżącej o powołanie biegłego.

Uzasadnienie wyroku zawiera obszernie przytoczenie przebiegu postępowań, których stroną była odwołująca i to zarówno toczących się przez organem rentowym jak i postępowań w sprawach z zakresu prawa pracy rozstrzyganych

przez Sądy Pracy. Sąd Okręgowy wskazał właściwe dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie przepisy prawa i powtarzając argumentację ZUS zawartą w zaskarżonych decyzjach uznał, iż są one prawidłowe.

Sąd Okręgowy w ogóle nie odniósł się do stanowiska skarżącej dotyczącego uznania okresów składkowych, w szczególności zaliczenia na ich poczet okresu urlopu wychowawczego na dziecko specjalnej troski od 4 marca 1982 roku do 3 marca 1989 roku. Tymczasem odwołująca precyzyjnie wskazała przepisy prawa, z których wywodzi swoje uprawnienia oraz powołała orzecznictwo Sądu Najwyższego, potwierdzające jej zdaniem przedstawioną w toku procesu argumentację.

Sąd I instancji wskazał w uzasadnieniu orzeczenia podstawy prawne rozstrzygnięcia nie przedstawił jednak jakichkolwiek powodów, dla których stanowisko apelującej w tym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie. Oczywiście z punktu widzenia obowiązującej konstrukcji prawa do emerytury, niekorzystne zmiany mogą niewątpliwie następować w obrębie pierwszego filaru i to niezależnie od tego, czy chodzi o emeryturę na starych czy nowych zasadach. W przypadku pierwszej kategorii świadczeń polegać one mogą m.in. na: zmianie sposobu obliczania podstawy wymiaru, wysokości wskaźników za każdy rok okresów składkowych i nieskładkowych, jak również uznawaniu określonych okresów za składkowe i nieskładkowe. Nie zwalnia to jednak Sądu I instancji z obowiązku wyjaśnienia zasadności przyjętych do rozstrzygnięcia przepisów prawa.

Również w odniesieniu do decyzji organu rentowego z 28 stycznia 2009 roku, dotyczącej odsetek, uzasadnienie Sądu I instancji nie zawiera argumentacji obalającej twierdzenia odwołującej. Rację jedynie co do zasady należy przyznać Sądowi Okręgowemu, iż ocena zaskarżonej decyzji o waloryzacji świadczenia jest uzależniona od rozstrzygnięcia decyzji dotyczących wysokości emerytur.

Z powyższych względów zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej.

Niewyjaśnienie i pozostawienie poza oceną okoliczności faktycznych przesłanki zastosowania norm prawa materialnego będą nierozpoznaniu istoty sprawy, co musiało skutkować uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd I instancji przy ponownym rozpoznaniu odwołań A. S. —. S. winien w pierwszej kolejności dokonać wszechstronnej oceny materiału dowodowego, do czego zobowiązuje art. 233 § 1 k.p.c. i na jego podstawie poczynić niezbędne ustalenia faktyczne, bacząc by ustalenia te nastąpiły w oparciu o dowody nie budzące wątpliwości, spójne i precyzyjne.

Dokonując wyboru właściwych dla rozstrzygnięcia w niniejszej przepisów prawa Sąd Okręgowy, winien wskazać jakim regułami kierował się, mając na uwadze to, że odwołująca szuka ochrony swych praw w oparciu o przepisy m.in. ustawy Karta Nauczyciela, rozporządzenia Ministra Kultury z 6 kwietnia 2004 roku w sprawie organizacji roku szkolnego, rozporządzenia Rady Ministrów z 29 listopada 1975 roku w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących, opiekujących się małymi dziećmi, rozporządzenia Rady Ministrów z 17 lipca 1981 roku w sprawie urlopów wychowawczych.

Jednocześnie niezależnie od powyższego, Sąd Okręgowy jako zagadnienie wstępne winien rozważyć również zasadność zastosowania przez organ rentowy trybu postępowania określonego w art. 114 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy (w brzmieniu obowiązującym do 8 marca 2012 roku), prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji okaże się, że przedłożone dowody nie dawały podstaw do ustalenia prawa do emerytury lub renty albo ich wysokości (ust. 1a)

Jeżeli prawo do świadczeń lub ich wysokość ustalono orzeczeniem organu odwoławczego, organ rentowy na podstawie dowodów lub okoliczności, o których mowa w ust. 1:

- 1) wydaje we własnym zakresie decyzję przyznającą prawo do świadczeń lub podwyższającą ich wysokość;
- 2) występuje do organu odwoławczego z wnioskiem o wznowienie postępowania przed tym organem, gdy z przedłożonych dowodów lub ujawnionych okoliczności wynika, że prawo do dających podstawą roszczeń świadczeń nie istnieje lub że świadczenia przysługują w niższej wysokości; z wnioskiem tym organ rentowy może wystąpić w każdym czasie;
- 3) wstrzymuje wypłatę świadczeń w całości lub części, jeżeli emeryt lub rencista korzystał ze świadczeń na podstawie nieprawdziwych dokumentów lub zeznań albo w innych wypadkach złej woli (ust. 2).

W świetle art. 269 k.p.a. decyzje rentowe zyskują przymiot aktów prawomocnych, jeśli zostały utrzymane w mocy na skutek oddalenia przez sąd odwołania lub jeśli upłynął termin do wniesienia od nich odwołania do sądu.

W niniejszej sprawie organ rentowy wszczął jako pierwsze postępowanie wyjaśniające w stosunku do świadczenia emerytalnego (emerytury nauczycielskiej) przyznanego odwołującej wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z 12 czerwca 2006 roku, w sprawie 4760/05 i na podstawie materiału dowodowego w jego trakcie zgromadzonego uznał, iż świadczenie takie apelującej w ogóle nie przysługuje, przyznał je jednak przyjmując jako przesłanki warunkujące jego wysokość okoliczności niezgodne z ustaleniami Sądu Okręgowego w sprawie VIII U. 4760/05.

W świetle powyżej powołanych przepisów nasuwają się w ocenie Sądu Apelacyjnego dwa wnioski. Po pierwsze w odniesieniu do emerytury nauczycielskiej przysługującej A. S. — S. nie ma prawomocnej decyzji ZUS, co implikuje drugi wniosek, iż zastosowanie mógłby ewentualnie mieć tryb przewidziany w art. 114 ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, którego jednak organ rentowy nie zastosował.

Jednocześnie Zakład w oparciu o art. 114 ust. 1 ustawy przeprowadził postępowanie dotyczące emerytury na warunkach ogólnych określonych w tejże ustawie, przyznanej odwołującej prawomocną decyzją z 24 czerwca 2006 roku, a zatem dopuszczalne.

Powyżej zasygnalizowany problem ma niewątpliwie znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, w szczególności w przypadku uznania przez Sąd I instancji, że w rozumieniu art. 53 ust. 2 w zw. z art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej, „wcześniej ustalonym prawem do emerytury” jest to przyznane prawomocną decyzją z 24 czerwca 2006 roku, rzutować to będzie na wysokość kwoty bazowej właściwej dla ustalenia wymiaru emerytury nauczycielskiej odwołującej.

Wobec powyższego apelacja odwołującej musi być uznana za uzasadnioną, a w związku z tym, że podstawę rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego stanowi nierozpoznanie przez Sąd Okręgowy istoty sprawy, jej uwzględnienie prowadzi do uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c.) oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego (art. 108 § 2 k.p.c.).

/SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska/ /SSA Katarzyna Wołoszczak/ /del.SSO Wiesława Stachowiak/